

Vad är ett datavirus och hur skyddar man sig?

Ett datavirus är ett litet program som någon illvillig person har gjort som har till syfte att spridas till andra datorer. I viruset kan denne även lägga in olika funktioner; ex. ett hyss som spelar en trudelutt vid ett visst klockslag men även att leta efter lösenord och ändra dina filer. Det kan också vara så att den krypterar din hårddisk och göra dina filer. Allt en dator kan göra kan ett datavirus styra. Här borde man ange hur många datavirus som det finns men då vissa hävdar att det skapas ca 1000 stycken nya varje dag så begränsar jag mig till att säga att "det finns enormt många datavirus".

Hur drabbas man av datavirus?

Ett virus uppkommer inte av sig själv på din dator utan du måste bli smittad av ett infekterat program eller kodsnuitt. Det finns däremot flera sätt att bli smittad, och för åskådliggöra det har jag delat in datavirus i följande grupper.

Bootvirus: Dessa finns i princip inte kvar längre då de smittad främst via disketter som man glömt i när man startade sin gamla dator och fick meddelandet "Not a bootable media, replace and strike a key". Dock var de luriga då de infekterade datorn innan något viruskydd från c-disken hade startats. Då man idag sällan använder disketter och oftast styrs uppstartsordningen på datorer så att C-disk läses innan diskett/USB/CD/DVD, så orsakar dess inte längre något större problem. Men man bör dock alltid vara försiktig att stoppa in okända media i datorn. Och råkar ni starta på en på något fel media bör ni ta ut mediet och starta om med datorns strömbrytare. Ett uppdaterat viruskydd hjälper och gör gärna en extra viruskanning på okända USB-stickor och liknande.

Trojanska hästar: Dessa datavirus är som namnet antyder något som inte är vad de utger sig vara, det kan vara ett påstått e-post från banken, e-post att man vunnit i en tävling man inte deltagit i eller att man kör ett oskyldigt program som har en viruskod bifogad. Ofta är syftet med dessa trojanska hästar att skaparen vill få tag i kontouppgifter och lösenord från dig (Fiske/Phishing). Eller kryptera dina filer och kräver lösensumma för att du skall få tillbaka dem.

Gemensamt för alla dessa virus är att det krävs en aktiv handling i form av ett klick eller en nerladdning från användaren. Genom att ha ett uppdaterat viruskydd och framför allt tänk på vad du gör så minimerar ni risken att drabbas. Ha därför alltid som vana att titta på vart eventuella länkar går till, ni kan även titta på avsändaradressen dock kan den modifieras och man måste titta djupare för att se den verkliga avsändaren. Följ QBRITS löpsedel för aktuell information.

Maskar: En mycket otrevlig form av virus är maskar, de kommer in via nätverket och utnyttjar buggar och kryphål i datorsystem. Till skillnad från alla andra typer av virus så kan du bli smittad utan att du gjort något. Här gäller det att täppa till kryphål genom att göra säkerhetsuppdateringar och att ha brandväggen aktiverad på datorn. Men främsta skyddet är brandväggen i er router (modem) som hindrar maskarna att ta sig in i ert LAN (Local Area Network). Tänk på att är ni flera som använder ert LAN kan andra ta in maskar in i nätet. Läs gärna QBRITS beskrivning över "Hur skyddar jag mitt nät?"

Hur fungerar ett viruskydd?

Ett viruskydd tittar på alla ettor och nollor som skickas in och ut från datorn och stoppar om det är ett mönster som stämmer överrens med ett känt virus. Därför kan viruskydd endast stoppa kända virus och med tanke på antal nya virus som görs så är det vitalt att ha viruskyddet uppdaterat. QBRITS rekommenderar minst Bitdefender Antivirus Free Edition eller Microsoft Defender, och för högre hotbilder Bitdefenders Bitdefender GravityZone Business Security.

Hur fungerar en brandvägg?

En brandvägg är som en portvakt och släpper bara in och ut den trafik som är godkänd. Här behöver man skilja på två typer av brandväggar; dels den lokalt installerade brandväggen på er dator, och den som ni har i er router ut mot internet.

Ofta så konfigurera men brandväggar att de släpper ut allt men inte något in. Här kan det bli lite förvirrande ty om jag läser Aftonbladet så vill jag ju ha in tidningen in till mig och det borde då hindrats. Men brandväggar tittar vilket håll informationen går utan varifrån kommunikationen inleds och i Aftonbladsfallet så är det du som "drar in" Aftonbladet till dig.

Summering.

När det gäller datavirus är du själv det största hotet och med insikt och medvetenhet även det största skyddet.